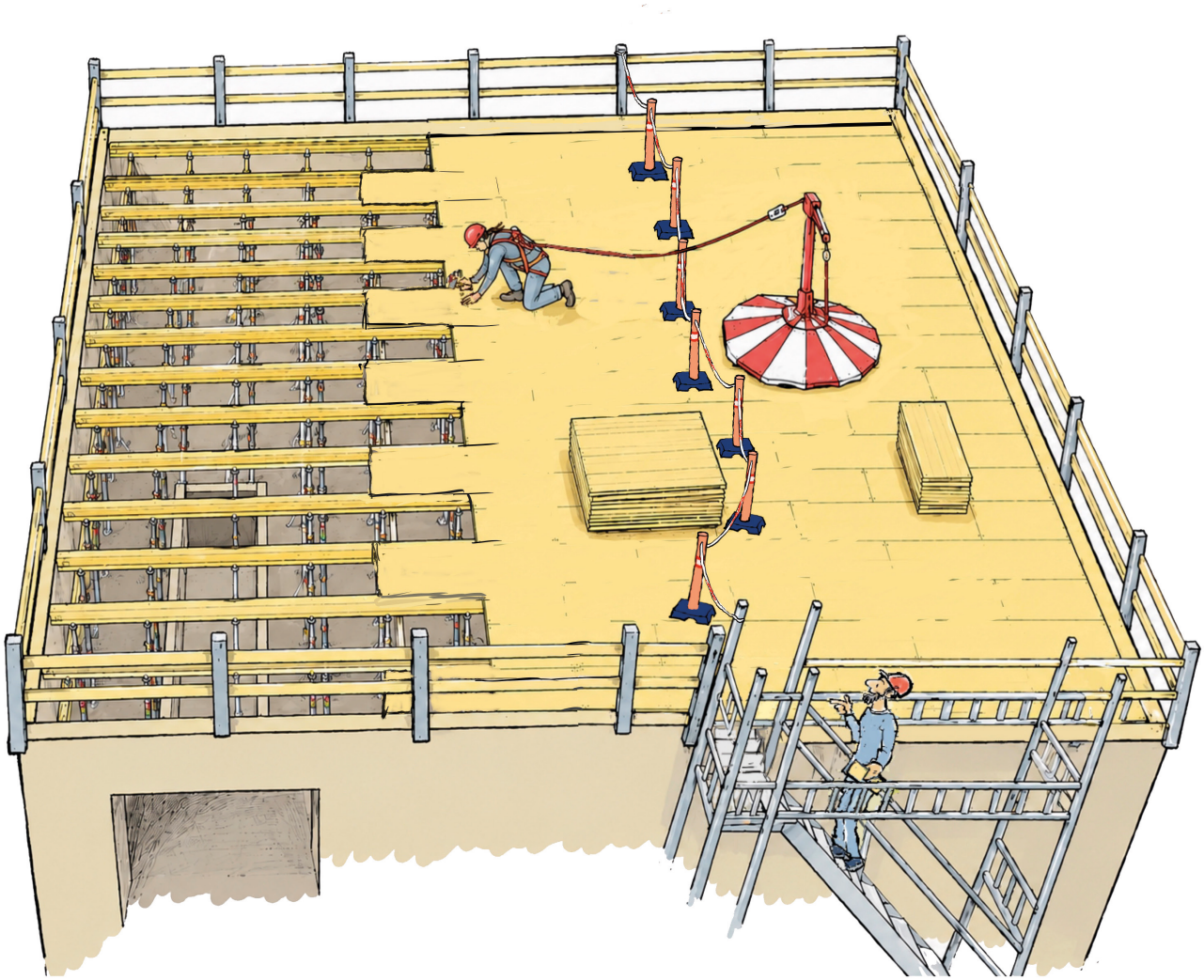
BFA BYGGE & ANLÆG

Branchevejledning om

BRUG AF FALDSIKRINGSUDSTYR

11/2026

INDHOLD

Indledning 4

Risikovurdering og faldsikring 5
- Faldhindrende udstyr 5
- Falddæmpende udstyr 6

Særligt ved arbejde og færdsel på tage 6

Planlægning, oplæring og sikker brug af faldsikringsudstyr 7
- Faldhindrende eller falddæmpende udstyr 7
- Placering af forankringspunkt 7
- Personligt værnemiddel 7
- Oplæring og instruktion af de ansatte, der skal bruge faldsikringsudstyr 8
- Oplæring 8
- Instruktion 9
- Tilsyn med arbejdet 9

Valg af faldsikringsudstyr 10
- Typer af faldsikringsudstyr 10
- Faldhindrende udstyr 10
- Falddæmpende udstyr 11
- Forankringspunkt ved falddæmpende udstyr 11

Ankerpunkter og frihøjde 12
- Pendulsving 14

Skiltning (Faldskring påbudt) 15

Beredskabsplan ved falddæmpende udstyr 16
- Den konkrete plan 16
- Førstehjælp 17

Brugsanvisning og mærkning 18
- Ansattes adgang til fabrikanternes brugsanvisninger 19
- Registreringskort 19

Kontrol, eftersyn og reparation 20
Opbevaring 20

Dele til faldsikringsudstyr 21
Seler 21
H-sele 21
Sikkerhedsline 22
Forankringspunkt 22
Bygningsdel eller konstruktion som forankringspunkt 23
Forbindelsesled (karabiner) 23
Faldhindrende udstyr med støtteline og sele 24
Støtteline med støttebælte 24
Flytbart opspændingssystem til horisontal brug (gedetøjr) 24
Falddæmper 25
Faldblok (Yo-Yo) 25
Frihøjde (sikkerhedshøjde) ved faldblok 26
Støttebælte med kort line 27

Andre typer forankringspunkter 28
Indbyggede forankringssystemer på tage m.v. 28
Den projekterendes ansvar 28
Den udførende virksomheds ansvar 28
Fast forankringssystem til lodret (vertikal) klatring 29
Masteklatring m.v. 29

Bilag - Beredskabsplan ved fald med falddæmpende udstyr 30
Stands ulykken 30
Ring alarm 112 under alle omstændigheder og oplys om: 30
Øvrige handlinger 30
Mulighed for redning af kollega: 30
Drøftelse med arbejdsmiljøkoordinatoren 30

Tjekliste 31

INDLEDNING

Denne branchevejledning beskriver, hvordan faldsikringsudstyr med sele og sikkerhedsline kan anvendes ved arbejde, hvor der kan ske fald til lavere niveau (nedstyrtning), hvor der ikke kan anvendes kollektiv sikring som fx rækværk, stillads eller lift.

Faldsikringsudstyr er et personligt værnemiddel, som findes i to hovedtyper:

1. Faldhindrende udstyr med ankerpunkt, line og sele, der hindrer, at der kan ske et fald.

2. Falddæmpende udstyr med ankerpunkt, line, falddæmper og sele, som over en vis længde opbremser en person, der falder ned.

Vejledningen angiver, at der så vidt muligt skal vælges faldhindrende udstyr frem for falddæmpende udstyr, og hvorfor dette er vigtigt.

Vejledningen anviser derudover, hvordan falddæmpende udstyr kan anvendes, når det er nødvendigt, så det bedst muligt sikrer mod tilskadekomst ved fald, samt hvordan hurtig redning kan sikres i sådanne situationer.

Arbejdstilsynet har haft branchevejledningen til gennemsyn og finder, at det indhold, herunder tekst og billeder, der knytter sig til arbejdsmiljøforhold, opfylder de krav, der følger af arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet har alene vurderet vejledningen, som den foreligger, og gør opmærksom på, at der kan være arbejdsmiljøproblemstillinger og -krav, der ikke er behandlet i vejledningen. Arbejdstilsynet har gennemgået vejledningen i overensstemmelse med regler og praksis i november 2026.

RISIKOVURDERING OG FALDSIKRING

Arbejde, hvor der kan ske fald til lavere niveau, skal risikovurderes og planlægges, så arbejdet kan udføres forsvarligt. Risikovurderingen skal være skriftlig, når højden overstiger 2 meter og ved lavere højde, når der kan være særlig fare for nedstyrtning eller tilskadekomst.

Viser det sig, at der ikke kan anvendes kollektive sikkerhedsforanstaltninger ved arbejdet, fx rækværk, stillads eller lift, skal der anvendes egnet faldsikringsudstyr (sikkerhedsline). Det arbejde skal også indgå i den skriftlige risikovurdering.

Unge under 18 år må ikke udføre arbejde med faldsikringsudstyr, medmindre det sker som et nødvendigt led i en erhvervskompetencegivende uddannelse, der er fastsat regler for, fx en lærlingeuddannelse.

Det er arbejdsgiverens ansvar, at risikovurderingen foretages og anvendes som grundlag for, at arbejdet med faldsikringsudstyr planlægges og udføres forsvarligt. Der skal så vidt muligt anvendes faldhindrende udstyr. Hvis dette ikke er muligt, skal der anvendes egnet falddæmpende udstyr.

Projekterende
Ved projektering af bygge- og anlægsarbejde skal den projekterende ved sine arkitektoniske, tekniske og organisatoriske valg sikre, at risikoen for nedstyrtning så vidt muligt kan forebygges med kollektive sikkerhedsforanstaltninger.

Bygherren
Bygherrens planlægning og koordinering skal på grundlag af projekteringen understøtte, at der så vidt muligt vælges kollektive sikkerhedsforanstaltninger ved byggeprocessen.

Det er væsentligt, at den skriftlige vurdering og planlægningen af arbejdet med faldsikringsudstyr drøftes med de ansatte, der skal udføre arbejdet, så der kan ske tilpasninger og ændringer i det, hvis det er nødvendigt.

Faldhindrende udstyr

Planlægningen af arbejde med faldhindrende udstyr skal bl.a. sikre, at:

- Færdsel til og fra forankringspunktet kan ske forsvarligt.
- Forankringspunktet kan modstå en belastning på mindst 6 kN (600 kg).
- Der ikke kan ske fald ned i et hul eller ud over en kant.

Falddæmpende udstyr

Når faldhindrende udstyr ikke kan bruges, skal planlægningen af arbejdet med falddæmpende udstyr bl.a. sikre, at:

- Færdsel til og fra forankringspunktet kan ske forsvarligt.
- Forankringspunktet for sikkerhedslinen placeres så vidt muligt over personen.
- Forankringspunktet kan modstå en belastning på 12 kN (1.200 kg) og placeres, så pendulsving undgås.
- Der er tilstrækkelig frihøjde under arbejdsstedet, så man ved et fald ikke kan ramme bygningsdele eller terræn. Frihøjden beregnes ud fra forankringspunktets placering og det valgte faldsikringsudstyr.
- De ansatte er oplært og instrueret, så de kan anvende udstyret forsvarligt, og har gennemført en simuleret redning af en person, der hænger i udstyret.
- Der udarbejdes en beredskabsplan med procedurer for redning.
- Der altid er mindst én anden person til stede, som hurtigt kan iværksætte redning af en person, der er faldet ned.

SÆRLIGT VED ARBEJDE OG FÆRDSEL PÅ TAGE

Ved arbejde på tage på byggepladser samt ved reparations- og vedligeholdelsesarbejde på tage kan den udførende virksomhed vælge at bruge egnet faldsikringsudstyr i stedet for kollektive sikkerhedsforanstaltninger. Det gælder, når arbejdet er kortvarigt og kan udføres forsvarligt.

Hvad er kortvarigt arbejde på tage?
Kortvarigt arbejde er en arbejdsopgave, der samlet ikke overstiger ca. 4 timer, uanset hvor mange personer der udfører arbejdet.

En naturligt sammenhængende opgave kan ikke opdeles i mindre dele for at omgå reglen om kortvarigt arbejde.

Servicearbejde på tage af bygninger i drift, fx udskiftning af filtre i ventilationssystemer, vask af solceller og rensning af tagbrønde, kan udføres med egnet faldsikringsudstyr. Dette gælder, når kollektive sikkerhedsforanstaltninger, fx rækværk, stillads eller lift, ikke kan anvendes, eller når etablering af sådanne foranstaltninger vil være væsentligt mere omfattende end det arbejde, der skal udføres.

PLANLÆGNING, OPLÆRING OG SIKKER BRUG AF FALDSIKRINGSUDSTYR

Arbejde med faldsikringsudstyr skal planlægges, tilrettelægges og udføres sikkert. Den skriftlige risikovurdering skal anvendes som grundlag for det.

Faldhindrende eller falddæmpende udstyr

Der skal tages stilling til, om arbejdet kan udføres med faldhindrende udstyr, eller om det er nødvendigt at bruge falddæmpende udstyr.

Bruges der faldhindrende udstyr, skal det sikres, at der ikke kan ske fald med udstyret.

Ved falddæmpende udstyr skal der tages stilling til, hvor forankringspunktet skal placeres, så der ikke kan opstå pendulsving, og om der er tilstrækkelig frihøjde. Pendulsving, frihøjde m.v. uddybes i efterfølgende kapitler.

Da falddæmpende udstyr ikke hindrer fald, skal der også anvendes en egnet sikkerhedshjelm med spændt hagerem. Dette kan beskytte mod alvorlige hovedlæsioner ved fald i udstyret.

Placering af forankringspunkt

Det er vigtigt, at adgangen til forankringspunktet kan ske forsvarligt, så der fx ikke kan ske nedstyrtning eller gennemstyrtning, inden faldsikringsudstyret er korrekt fastgjort. Det samme gælder, når faldsikringsudstyret kobles fra forankringspunktet, fx i forbindelse med frokost.

Personligt værnemiddel

Faldsikringsudstyr er et personligt værnemiddel, som arbejdsgiveren stiller til rådighed og afholder udgifterne til. De ansatte skal bruge det, når arbejdssituationen, efter en konkret vurdering, kræver det, og når det kan ske sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Det er ligeledes arbejdsgiverens ansvar, at faldsikringsudstyret vedligeholdes, opbevares og renholdes efter fabrikantens brugsanvisning. De ansatte, der bruger faldsikringsudstyret, skal på grundlag af oplæringen og instruktionen medvirke til dette.

Faldsikringsudstyr må ikke give unødige gener og bør være let at indstille. Selen skal sidde fast på brugeren, og der bør ikke bruges løsthængende tøj under den. Se fabrikantens brugsanvisning.

Ved tilrettelæggelsen af arbejdet med faldsikringsudstyr skal der tages hensyn til eventuelle fysiske eller psykiske belastninger samt andre ulemper forbundet med brugen af udstyret. I visse situationer kan det være nødvendigt at begrænse brugstiden ved at veksle med andet arbejde i løbet af arbejdsdagen, hvor brug af faldsikringsudstyr ikke er påkrævet.

De ansatte skal have let adgang til fabrikanternes brugsanvisninger for de forskellige dele af faldsikringsudstyret, der hvor udstyret bruges.

Oplæring og instruktion af de ansatte, der skal bruge faldsikringsudstyr

Ansatte, der skal bruge faldsikringsudstyr, skal oplæres og instrueres i det, inden arbejdet går i gang. Det er arbejdsgiverens ansvar.

Ved oplæringen og instruktionen skal de væsentlige forhold i fabrikanternes brugsanvisninger, som har betydning for arbejdsmiljøet, indgå.

Oplæringen og instruktionen skal tilpasses den enkelte ansattes forudsætninger og skal normalt gentages med jævne mellemrum.

Oplæring

Omfanget af oplæring i brug af faldsikringsudstyr afhænger af, om der skal bruges faldhindrende eller falddæmpende udstyr.

Ved faldhindrende udstyr vil der bl.a. være tale om, at de ansatte oplæres i at tilpasse selen, foretage korrekt fastgørelse til forankringspunktet og arbejde med udstyret på en måde, der forhindrer nedstyrtning.

Ved falddæmpende udstyr skal de ansatte, der skal bruge udstyret, gennemgå en grundig oplæring. Oplæringen skal omfatte træning i brugen af faldsikringsudstyret samt i højderedning.

Derudover skal mindst én yderligere ansat på arbejdsstedet trænes i højderedning samt i procedurerne i arbejdsstedets beredskabs- og redningsplan.

Det forudsætter bl.a., at de ansatte ved falddæmpende udstyr har prøvet at udføre følgende:

- En simuleret redning af en person, der er faldet og hænger i udstyret, under realistiske forhold.
- Tilpasning af selen.
- Kontrol af udstyret for synlige fejl, fx brud, deformation eller udløst faldindikator.

De ansatte skal derudover lære om faldfaktor, beregning af nødvendig frihøjde og hvordan pendulsving undgås. Dette kan bl.a. ske ved, at de ansatte deltager i relevante AMU-kurser, kurser tilbudt af leverandører af faldsikringsudstyr eller lignende kurser fra andre kvalificerede udbydere, samt oplæring og træning i de konkrete procedurer i beredskabs- og redningsplanen for arbejdsstedet.

Instruktion

De ansatte, der skal udføre arbejde på en bygge- og anlægsplads med faldsikringsudstyr, skal instrueres i brugen af udstyret ved det konkrete arbejde, så de kan udføre arbejdet sikkert.

Instruktionen skal omfatte virksomhedens plan for det konkrete arbejde, placering af forankringspunkter, det valgte udstyr og alle andre væsentlige forhold ved arbejdet, så der ikke opstår risiko for nedstyrtning og tilskadekomst under arbejdet.

Omfanget af instruktionen afhænger af det faldsikringsudstyr, der skal bruges, kompleksiteten ved brugen af udstyret samt den enkelte ansattes forudsætninger. Det betyder bl.a., at der normalt vil være behov for en mere grundig instruktion ved brug af falddæmpende udstyr end ved brug af faldhindrende udstyr.

Instruktionen af de enkelte ansatte skal bl.a. gentages, når der sker ændringer i arbejdet med faldsikringsudstyr, eller der skal bruges andet udstyr. Er der tale om uændrede forhold og arbejdsopgaver med det samme udstyr, vil der i mange tilfælde ikke være behov for at gentage instruktionen, medmindre det løbende tilsyn med arbejdet viser, at der er behov for gentagelse eller tilpasning af instruktionen.

Instruktionen kan gennemføres som en dialog mellem mester/arbejdsleder og de ansatte om arbejdsopgaven, hvordan den er planlagt, og hvordan der sikres mod nedstyrtning.

Tilsyn med arbejdet

Arbejdsgiveren skal sørge for, at der føres effektivt tilsyn med, at arbejdet udføres arbejdsmiljømæssigt forsvarligt.

Tilsynet varetages i de fleste tilfælde af en arbejdsleder eller af mester selv, når de kommer på arbejdsstedet. Omfanget og karakteren af tilsynet tilrettelægges på baggrund af en vurdering af den konkrete arbejdsopgave, herunder dens kompleksitet, samt af de ansatte, der udfører arbejdet, herunder deres forudsætninger og erfaring.

Tilsynet bør bl.a. have fokus på, om planlægningen af arbejdsopgaven med brug af faldsikringsudstyr fungerer efter hensigten, og om den gennemførte oplæring og instruktion har været tilstrækkelig. Viser det sig fx, at der er risiko for pendulsving, eller at de ansatte ikke bruger udstyret korrekt, kan det være nødvendigt at ændre placeringen af forankringspunkterne eller at supplere oplæringen og instruktionen. Det kan også være nødvendigt at indskærpe over for de ansatte, at faldsikringsudstyret skal bruges.

VALG AF FALDSIKRINGSUDSTYR

Faldsikringsudstyr, der bruges på bygge- og anlægspladser, er i mange tilfælde sammensat af forskellige dele og i mange tilfælde af forskelligt fabrikat. De enkelte dele skal være egnede til at blive kombineret og skal samlet være egnede til den konkrete arbejdsopgave. Det er derfor vigtigt at orientere sig i fabrikanternes brugsanvisninger for de enkelte dele både ved planlægning af arbejdet og ved oplæring og instruktion af de ansatte, der skal bruge udstyret.

Alle dele, der indgår i et faldsikringsudstyr, skal være CE-mærket og skal bruges i overensstemmelse med fabrikantens brugsanvisning.

Udgangspunktet for valg af faldsikringsudstyr er den arbejdssituation, hvor udstyret skal bruges.

Hvis det er muligt, skal der vælges faldhindrende udstyr, så fald forhindres. Dette kan fx etableres med udstyr, der løbende kan tilpasses i længden eller med en sikkerhedsline, der kan bevæge sig frit langs et midlertidigt wiresystem (gedetøjr).

Kan arbejdet ikke udføres med faldhindrende udstyr, skal der anvendes falddæmpende udstyr. Falddæmpende udstyr forhindrer ikke fald, men kan sikre mod alvorlig tilskadekomst. Det kræver egnet udstyr, grundig planlægning af arbejdet med udstyret, en afprøvet beredskabsplan og at brugen af udstyret sker i overensstemmelse med fabrikanternes anvisninger, herunder for falddæmperen.

Er der tvivl om, hvilket faldsikringsudstyr der er egnet til en konkret arbejdsopgave, eller hvordan det skal bruges, er det vigtigt at tale med leverandøren om dette. Leverandøren kan rådgive på baggrund af fabrikantens brugsanvisning. En seriøs leverandør vil desuden kunne yde mere detaljeret rådgivning med inddragelse af relevante EU-harmoniserede standarder, som faldsikringsudstyr normalt er fabrikeret i overensstemmelse med.

Typer af faldsikringsudstyr

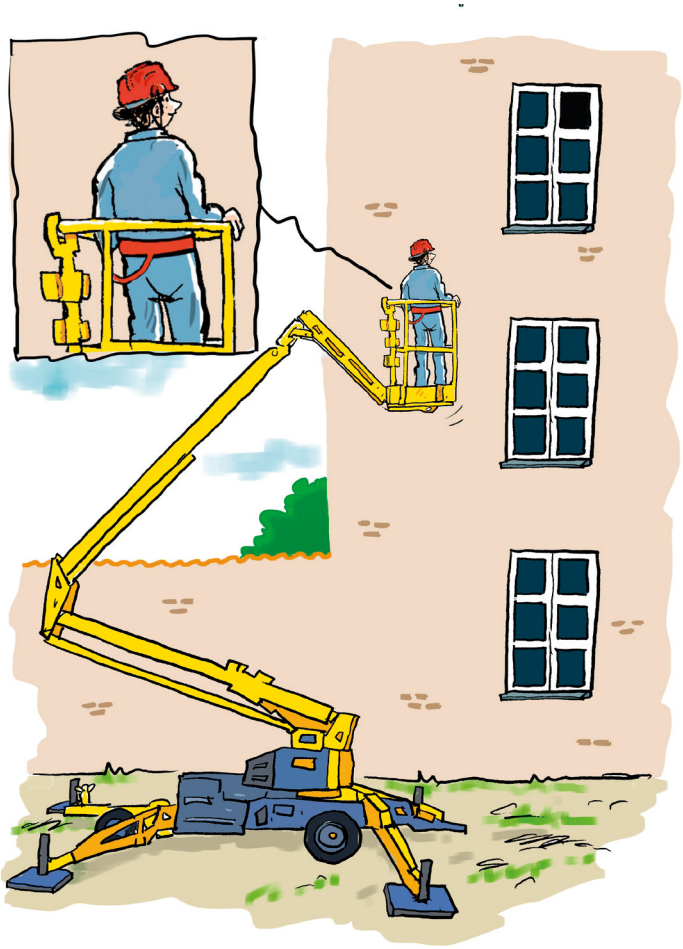
Faldhindrende udstyr

Faldhindrende udstyr, mindst med støttebælte (hoftesele), skal bruges, så det forhindrer, at man kan komme i nærheden af kanter og huller, hvor der kan ske fald til lavere niveau. Det kan fx være ved elementmontage, opstilling af stilladser eller kortvarigt reparationsarbejde på flade tage.

Faldhindrende udstyr bruges også i personkurve på lifte (personløftere), der kan arbejde i tre retninger, i personkurve monteret på teleskoplæssere samt i krankurve. Det sikrer, at man ikke kan blive kastet ud af kurven, fx ved en fejlbetjening.

Forankringspunkter i liftkurve til faldhindrende udstyr kan modstå en belastning på mindst 6 kN (600 kg). Dette er den fastsatte norm i den EU-harmoniserede DS/EN-standard for lifte.

Det vil også være et forsvarligt niveau for forankringspunkter til faldhindrende udstyr i andre situationer, fx ved fastgørelse i en fast bygningsdel eller konstruktion.

Falddæmpende udstyr

Falddæmpende udstyr bruges, hvis der arbejdes et sted, hvor der er risiko for at falde til et lavere niveau. Her skal der bruges en egnet sele og en sikkerhedsline med falddæmper, som kan bremse faldet over en vis længde.

Det bruges typisk ved kortvarige arbejdsopgaver på tage og ved længerevarende arbejdsopgaver på konstruktioner, herunder ved montagefronten under elementmontage og ved oplægning af ståltrapezplader, når kollektive sikkerhedsforanstaltninger eller faldhindrende udstyr ikke kan bruges.

Vær opmærksom på den nødvendige frihøjde (sikkerhedshøjde) ved valg af falddæmpende udstyr og ved placeringen af forankringspunktet. Yderpunkterne er:

- Hvis forankringspunktet er placeret lige over den ansatte, findes der udstyr, fx faldblokke (yoyo), hvor faldlængden kan være begrænset til 0,5 – 1,0 meter.
- Hvis forankringspunktet er placeret i højde med den ansattes fødder, vil faldlængden være omkring 6 – 7 meter, også ved brug af faldblok. Forankringspunktet må aldrig være placeret under den ansatte.

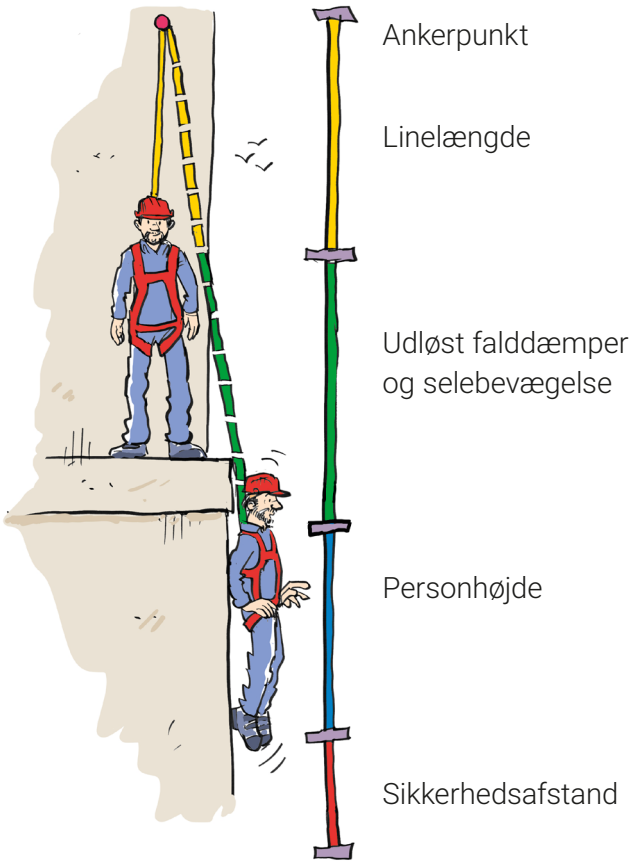
Forankringspunkt ved falddæmpende udstyr

Forankringspunktet for én persons falddæmpende udstyr skal mindst kunne modstå en belastning på 12 kN (1.200 kg) i overensstemmelse med den EU-harmoniserede standard DS/EN 795. Det skal så vidt muligt være placeret højere end personen, så faldlængden begrænses og så pendulsving undgås.

ANKERPUNKTER OG FRIHØJDE

Sørg for, at faldet er væsentligt kortere end den frie højde under arbejdsstedet. Den nødvendige frihøjde skal beregnes. Se efterfølgende eksempel på beregning.

Ankerpunkt placeret optimalt direkte over den ansatte, som begrænser den nødvendige frihøjde.

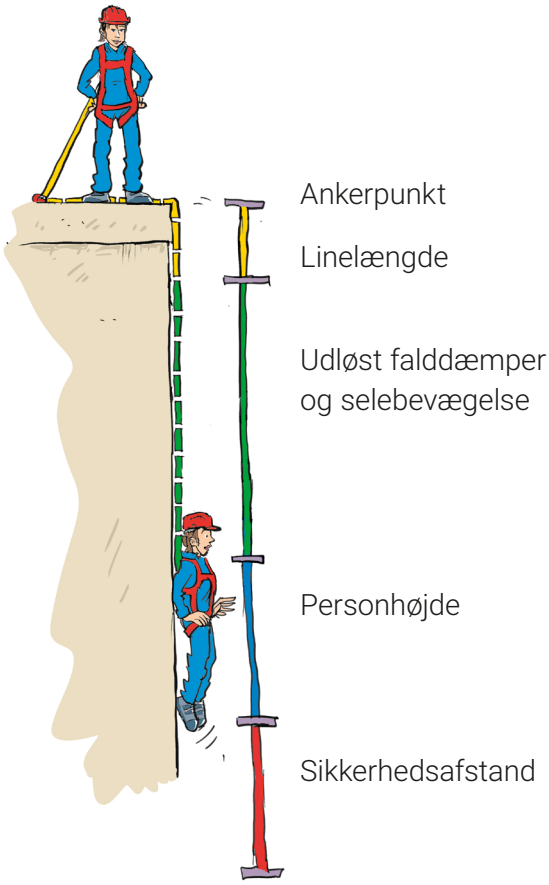

Nødvendig frihøjde fra ankerpunkt

Den nødvendige frihøjde fra ankerpunktet beregnes ved at lægge følgende sammen:

- Længden af linen (gul).
- Længden af udløst falddæmper og selens bevægelse (grøn).
- Personens højde op til A-punktet på selen (blå).
- Sikkerhedsafstand min. 1 m (rød).

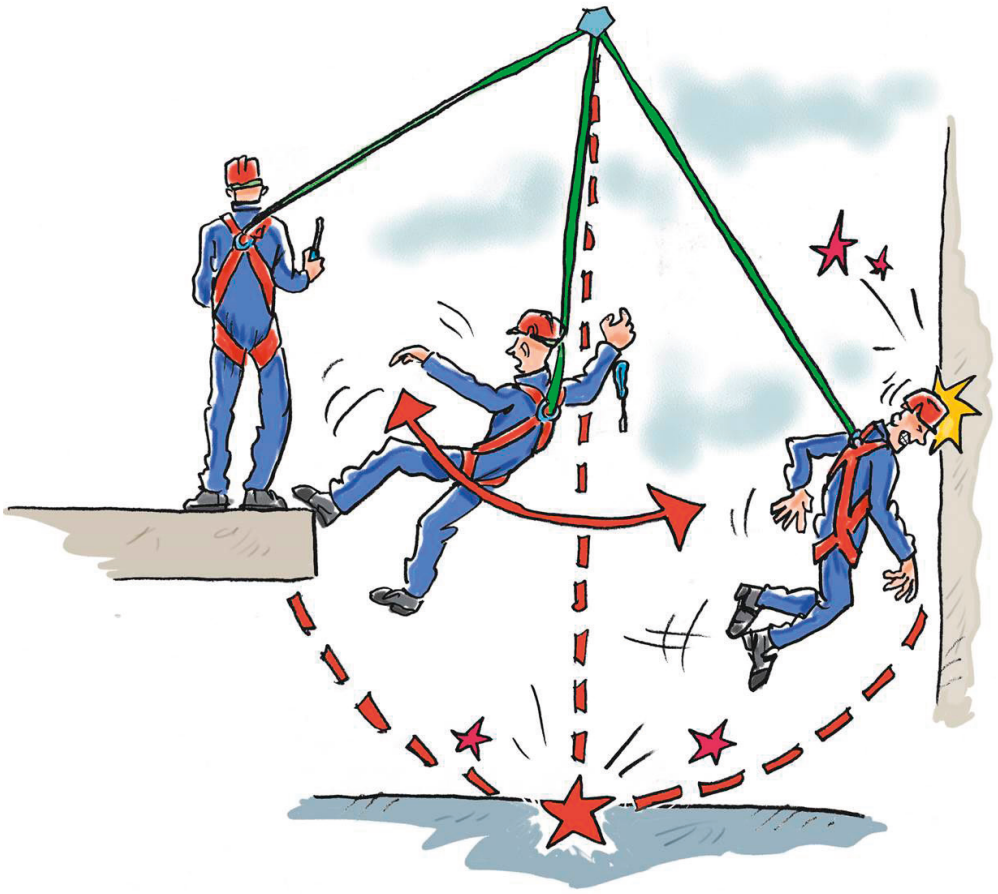
Ankerpunkt placeret på niveau med den ansattes fødder, som væsentligt øger den nødvendige frihøjde

Nødvendig frihøjde fra ankerpunkt

Den nødvendige frihøjde fra ankerpunktet beregnes ved at lægge følgende sammen:

- Længden af linen (gul).
- Længden af udløst falddæmper og selens bevægelse (grøn).
- Personens højde op til A-punktet på selen (blå).
- Sikkerhedsafstand min. 1 m (rød)

Risiko ved pendulsving

Er forankringspunktet ikke placeret lodret over den ansatte, opstår der sving fra side til side ved et fald. Det øger risikoen for at ramme noget og komme alvorligt til skade.

Beregning af stoplængde inkl. sikkerhedsafstand (nødvendig frihøjde)
Det er vigtigt at beregne den nødvendige frihøjde ved brug af falddæmpende udstyr, så det sikres, at man ikke rammer underlaget ved et fald med udstyret. Beregningen skal foretages på grundlag af oplysninger i fabrikanternes brugsanvisninger med fokus på falddæmper, forankringspunkt, selen og den konkrete person.
Eksempel på beregning af den nødvendige frihøjde, når forankringspunktet er placeret i højde med fødderne og forankring til selen sker i A-punktet mellem skulderbladene (der skal tages udgangspunkt i personens højde):

Afstand fra fødderne til fastgørelsesring på selen + linen	4,00 m
Bremselængde for falddæmper	1,75 m
Selens bevægelse	0,50 m
Sikkerhedsafstand	1,00 m
Mindste krav til frihøjde ved eksemplet	**7,25 m**

Arbejdes der ud til siderne for forankringspunktet (maks. 15 grader til hver side af forankringspunktet) skal sikkerhedslinens ekstra længde medregnes i beregningen.

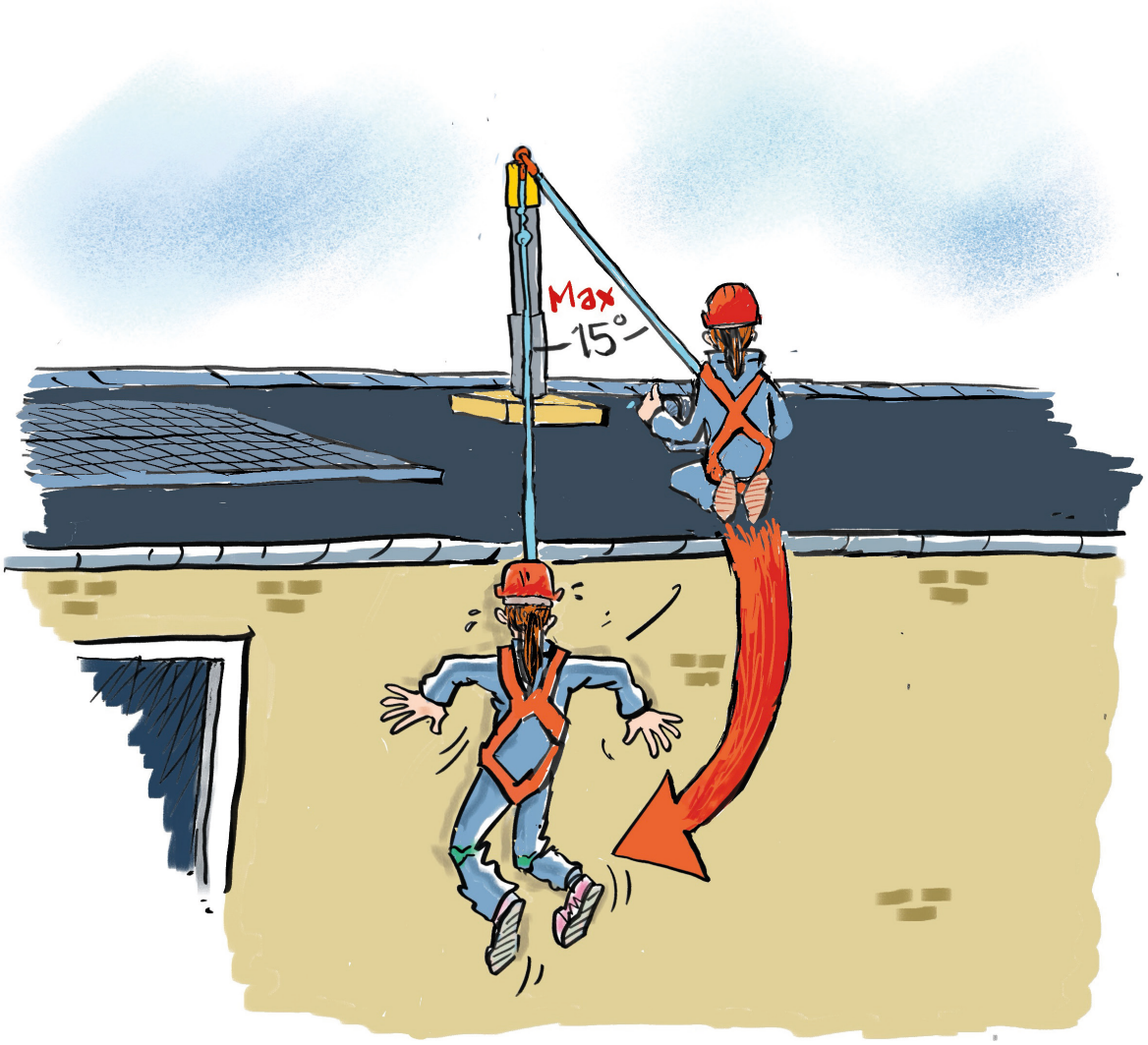
Pendulsving

Forankringspunktet for falddæmpende udstyr skal være placeret, så der ikke kan opstå farlige pendulsving ved et fald i udstyret.

Pendulsving øger risikoen for at ramme bygningsdele eller konstruktioner ved fald i udstyret og forlænger faldet, før falddæmperen aktiveres. Dette kan medføre, at underlaget rammes med risiko for alvorlig ulykke eller død.

Den maksimale vinkel ud til hver side af forankringspunktet må ikke overstige 15 grader, svarende til i alt 30 grader, når forankringspunktet er placeret over personen. Hvis forankringspunktet er placeret i højde med personens fødder, skal vinklen begrænses i overensstemmelse med anvisningerne i fabrikantens brugsanvisning.

Er der risiko for, at sikkerhedslinen kan glide hen over en skarp kant, skal leverandøren inddrages, så der anvendes korrekt udstyr, som sikrer, at sikkerhedslinen ikke bliver skåret over.

SKILTNING (FALDSKRING PÅBUDT)

Adgangen til arbejdsområder, hvor der skal anvendes faldsikringsudstyr, skal afmærkes med påbudsskilte. Det gælder fx ved adgang til øverste niveau under et elementbyggeri, hvor der skal anvendes faldsikringsudstyr ved montagefronten.

Hvis der er risiko for faldende genstande og/eller værktøj, skal dette imødegås med skærme eller afspærring af området nedenfor.

BEREDSKABSPLAN VED FALDDÆMPENDE UDSTYR

Inden arbejdet med falddæmpende faldsikringsudstyr påbegyndes på bygge- og anlægspladsen, skal arbejdsgiveren sikre, at der udarbejdes en beredskabsplan, så der er klarhed over, hvad der skal ske i tilfælde af et uheld, især hvis en person falder ned i udstyret.

Planen skal indgå i oplæringen og instruktionen af de ansatte, der skal udføre arbejde med falddæmpende udstyr. Se vejledningens afsnit om oplæring, instruktion og tilsyn.

Den konkrete plan

Beredskabsplanen ved falddæmpende udstyr skal tage udgangspunkt i det valgte udstyr, det konkrete arbejde og forholdene på arbejdsstedet. Derudover skal den udarbejdes med inddragelse af den skriftlige risikovurdering for arbejdet.

Det er vigtigt, at en person, der er faldet ned med udstyret, kan reddes til sikkert område inden for meget kort tid. Det kan minimere risikoen for hængesyndrom (suspensionstraume) med farlig belastning af kredsløbet og risiko for hjertestop. Risiko for hængesyndrom kan opstå efter kort tid. Derfor bør redning til sikkert område ske inden for omkring 15 minutter.

Risikoen for hængesyndrom, hvor redning til sikkert område tager længere tid, kan i nogle tilfælde minimeres ved at bruge en sele (DS/EN 361), hvor linen med falddæmper kan fastgøres i et lavt siddende (A)-punkt. Det gør, at kroppen placeres i en mere vandret (horisontal) position i hængefasen. Det kan lade sig gøre, når forankringen af faldsikringsudstyret er placeret over og foran personen under arbejdet.

I de fleste tilfælde er det nødvendigt, at planen i øvrigt forholder sig til følgende:

- Hvordan hurtig redning til sikkert område skal foregå, og hvilke tekniske hjælpemidler der skal anvendes til redningen, fx mekanisk nedfiringsudstyr, lift eller kran med krankurv.
- Retningslinjer for førstehjælp.
- Retningslinjer for beredskabsøvelse og for konkret afprøvning af beredskabsprocedurerne.
- Kørevejen ind på bygge- og anlægspladsen og frem til området, hvor der arbejdes med faldsikringsudstyr, skal være angivet. Det skal være muligt for professionelt rednings- og ambulancemandskab at komme frem til stedet med deres køretøjer.
- Procedure for nødopkald til 112, afspærring om området samt modtagelse og dirigering af redningskøretøjer, så de uden forsinkelse kan nå frem til uheldsstedet.

Planlægning, koordinering og Plan for Sikkerhed og Sundhed (PSS)
På bygge- og anlægspladser, hvor der bruges falddæmpende udstyr, skal PSS indeholde en beredskabsplan. Formålet er bl.a., at redningsmandskab hurtigt kan komme frem til en tilskadekommen på pladsen.
Det gælder, når der samtidigt udføres arbejde af mere end en virksomhed.

Bygherren skal i den forbindelse sikre, at de fælles arbejdsmiljøforhold planlægges og koordineres.

Førstehjælp

Skader og redning ved fald med faldsikringsudstyr
Et fald med falddæmpende udstyr og den efterfølgende "hænge-fase" kan være voldsom for kroppen. Faldet kan medføre alvorlige fysiske skader og hængefasen ekstreme belastninger af kredsløbet. Det er derfor vigtigt, at der er en trænet procedure, så personen hurtigt kan bringes til en sikker position, hvor førstehjælp kan iværksættes, og hvor professionelt redningsmandskab kan komme frem til personen.

Det er vigtigt, at:

- Ringe 112 og bl.a. få vejledning omkring førstehjælp.
- Få den hængende person hurtigt ned til sikkert område, som bør ske indenfor ca. 10 til 15 minutter.
- Sørge for nødvendig førstehjælp efter normale procedurer, herunder sørge for frie luftveje og kontrol af personens vejrtrækning.
- Ved bevidstløshed med vejrtrækning placer i stabilt sideleje og uden vejrtrækning start hjertelungeredning.
- Sørge for, at personen ikke generes af en stramtsiddende sele eller beklædning.
- Være nærværende og tale med personen for at observere, om der er ændringer i personens adfærd, indtil professionelt redningspersonale ankommer.

BRUGSANVISNING OG MÆRKNING

Ved anskaffelse af faldsikringsudstyr skal det kontrolleres, at alle de enkelte dele er CE-mærket i overensstemmelse med EU-forordning om indretning af personlige værnemidler. Der skal ved leveringen af udstyret medfølge en dansk brugsanvisning.

Fabrikantens brugsanvisning vil normalt kunne udleveres på flere sprog fra leverandøren.

Faldsikringsudstyr sammensættes i mange tilfælde af dele fra forskellige fabrikanter. Det er derfor vigtigt at sætte sig ind i alle væsentlige oplysninger og sikkerhedsanvisninger i brugsanvisningerne, så det er afklaret, om delene kan kombineres, og hvordan udstyret må bruges.

Fabrikanterne udarbejder deres brugsanvisninger i overensstemmelse med de EU-harmoniserede standarder for faldsikringsudstyr. I fabrikanternes brugsanvisninger findes oplysninger om, hvordan udstyret anvendes forsvarligt og med advarsler mod forudsigelig forkert brug. Derudover vil der være angivet retningslinjer for kombinering mellem forskellige dele af faldsikringsudstyr, tilpasning af udstyret, opbevaring, holdbarhed, eftersyn, vedligeholdelse, reparation m.v.

Brugsanvisningerne skal anvendes ved risikovurdering og planlægning af arbejdet, så faldsikringsudstyret bruges forsvarligt og i overensstemmelse med fabrikanternes anvisninger. Derudover skal brugsanvisningerne følges, så det sikres, at alle dele af faldsikringsudstyret opbevares, efterses og vedligeholdes korrekt.

Ansattes adgang til fabrikanternes brugsanvisninger

De ansatte skal have let adgang til brugsanvisningerne på arbejdsstedet for det udstyr, de skal bruge, og brugsanvisningerne skal indgå ved oplæringen og instruktionen af de ansatte.

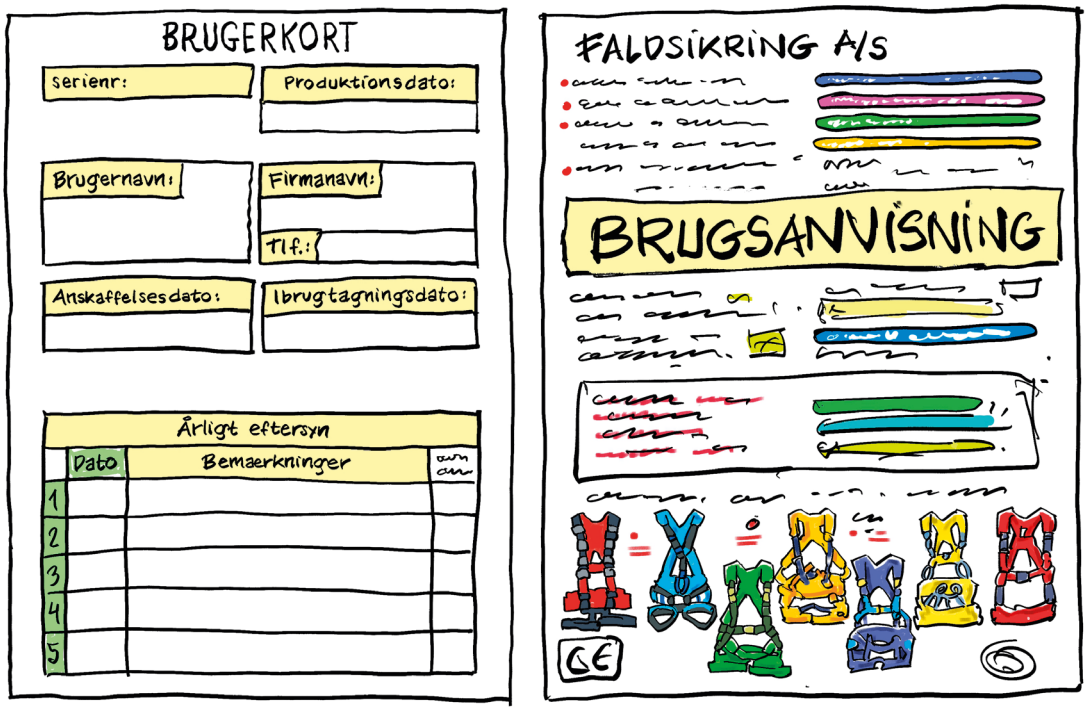
Vær særligt opmærksom på, hvor sikkerhedslinen ved falddæmpende udstyr må fastgøres til selen. Se fabrikantens brugsanvisning, hvor det er angivet som (A)-punkter i overensstemmelse med den EU-harmoniserede standard DS/EN 361.

Registreringskort

Sammen med brugsanvisningen skal der være et registreringskort for hver enkelt del af et faldsikringsudstyr. Her noteres dato for ibrugtagning, serienummer og produktionsdato, samt resultatet af det årlige eftersyn af udstyret.

Registreringskortet skal følge faldsikringsudstyret. Er det ikke muligt, skal det opbevares i virksomheden og registreringen skal ske første gang faldsikringsudstyret bruges. De ansatte, der skal bruge faldsikringsudstyret, skal have let adgang til de relevante registreringskort. Det kan fx ske ved, at arbejdsgiveren sikrer elektronisk adgang.

Registreringskortet skal følge faldsikringsudstyret, når det sendes til årligt eftersyn og ved reparation. Relevante myndigheder, fx Arbejdstilsynet, skal kunne se brugsanvisningerne og registreringskortene, der hvor faldsikringsudstyret bruges.

KONTROL, EFTERSYN OG REPARATION

De ansatte, der skal bruge faldsikringsudstyr, skal være oplært og instrueret i at kontrollere udstyret, hver gang det bruges. Dette gælder bl.a. for at sikre, at de ansatte ved, hvornår udstyret ikke må bruges, fx hvis der er skader på udstyret eller farlige mangler.

De ansatte skal på grundlag af oplæringen og instruktionen medvirke til, at faldsikringsudstyret fungerer efter hensigten, samt meddele fejl og mangler til arbejdslederen eller mesteren, og om nødvendigt til arbejdsmiljørepræsentanten, så udstyret kan sendes til eftersyn, udskiftning af komponenter eller kassering.

Det er arbejdsgiverens ansvar, at faldsikringsudstyr tages ud af brug, hvis:

- Det har standset et fald.
- Det har været udsat for anden belastning, der kan have nedsat styrken og holdbarheden.
- Der er tvivl om udstyret stadig fungerer som forudsat af fabrikanten.

Eftersyn af beskadiget udstyr og udstyr, der har været udsat for belastning, fx efter et fald, samt reparation af udstyret skal ske i overensstemmelse med fabrikantens anvisninger. Det skal udføres af en kompetent person med den nødvendige viden og erfaring, normalt anvist af fabrikanten.

Periodisk eftersyn mindst hver 12. måned skal udføres af en sagkyndig person i overensstemmelse med fabrikantens anvisninger.

Eftersyn skal være dokumenteret med dato for gennemførelsen. Hertil anvendes registreringskortet og angives på en mærkat eller plombe på udstyret.

Opbevaring

Faldsikringsudstyret skal holdes rent, og opbevares tørt og beskyttet mod dagslys, når det ikke er i brug. UV-stråler nedbryder materialet i seler, liner og bånd, som dermed hurtigere mister deres styrke. Oplysninger om udstyrets levetid kan fås hos leverandøren. Den forventede levetid for seler, liner og bånd er typisk op til 5 – 10 år fra tidspunktet for ibrugtagning, afhængigt af brugen. Dele af stål har typisk en væsentligt længere levetid.

DELE TIL FALDSIKRINGSUDSTYR

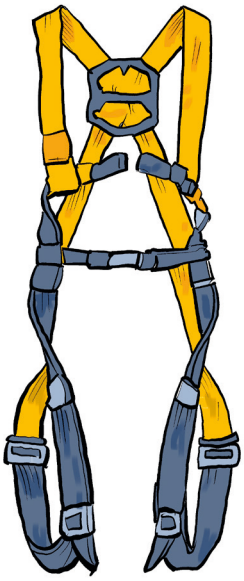
Alle dele i et faldsikringsudstyr skal være CE-mærkede i overensstemmelse med EU-forordning om indretning af personlige værnemidler.

De forskellige typer og dele af et faldsikringsudstyr produceres i overensstemmelse med de relevante EU-harmoniserede DS/EN-standarder eller mindst på et tilsvarende niveau i henhold til forordningens regler. Dette fastlægger rammer for, hvad udstyret er egnet til ved brug.

Der findes bl.a. standarder for seler, liner, falddæmpere (energiabsorbere), forankringspunkter og forbindelsesled (karabiner). Der er også en selvstændig standard for faldblokke (yo-yo) samt en standard for udformning af fabrikantens brugsanvisning, herunder anvisninger om eftersyn, reparation m.v.

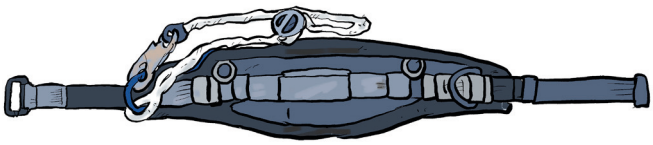
Seler

En sele til faldsikringsudstyr skal spændes, så selen sidder tæt ind til kroppen. Der findes forskellige typer seler, fx H-seler (Helkropsseler) til falddæmpende udstyr og hoftebælte (støttebælte) til faldhindrende udstyr. Selen består, afhængigt af typen, af remme, der føres rundt om fx bryst, skuldre, liv, hofte, sæde og lår, samt af tilkoblingspunkter.

H-sele
DS/EN 361

Bruges sammen med sikkerhedsline og falddæmper, eller sammen med en faldblok.

Støttebælte (hoftebælte)
DS/EN 358

Bruges sammen med kort sikkerhedsline som faldhindrende udstyr.

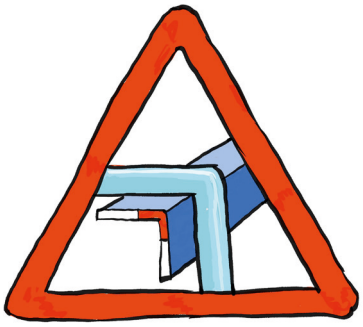
H-sele

Der er normalt flere tilkoblingspunkter med ringe eller stropper på en H-sele, som sikkerhedslinen med falddæmper må fastgøres til. Disse tilkoblingspunkter skal i overensstemmelse med DS/EN 361 være angivet med (A). På selens bagside (ryggen) sidder (A)-punktet normalt mel-

lem skulderbladene. På selens forside er (A)-punktet normalt placeret midt på brystet. Der kan også være placeret et (A)-punkt lavt på selens forside ved hoften/maven. (A)-punkterne på forsiden af selen består i mange tilfælde af to ringe eller stropper (A2), som begge skal samles (A2 + A2) med ét koblingselement til sikkerhedslinen/falddæmperen. Se fabrikantens brugsanvisning.

Der kan også være monteret andre typer ringe eller stropper på selerne, hvortil sikkerhedslinen/falddæmperen ikke må fastgøres. Sådanne ringe eller stropper er i mange tilfælde beregnet til fastgørelse af værktøj m.v., så det ikke kan tabes fra højden, og sidder ofte på selens ydersider i hoftehøjde.

Sikkerhedsline

En sikkerhedsline i et faldsikringsudstyr forbinder selen med et forankringspunkt. Sikkerhedsliner kan fx bestå af tov, bånd eller wire. Linen kan sammen med de øvrige dele i faldsikringsudstyret enten forhindre et fald eller dæmpe et fald. Ved falddæmpning bremses faldet over en vis længde, så belastningen på personen mindskes.

Sikkerhedsliner må hverken under arbejdet eller i forbindelse med et fald komme i kontakt med skarpe kanter, da dette kan beskadige linen og i værste fald skære den over.

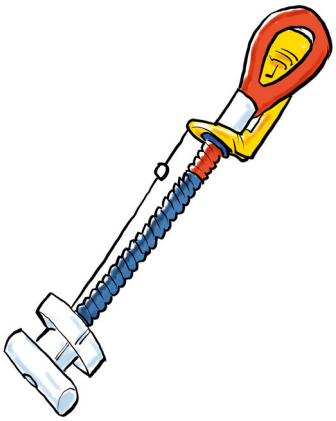
Er der risiko for, at sikkerhedslinen under et fald kan komme i kontakt med skarpe kanter, skal der anvendes liner, der er skarp kant testet. Se fabrikantens anvisninger.

Der findes forskellige typer af sikkerhedsliner, som fabrikeres i overensstemmelse med en af de relevante harmoniserede DS/EN-standarder for liner. Der indgår også liner i faldblokke (yo/yo).

Forankringspunkt

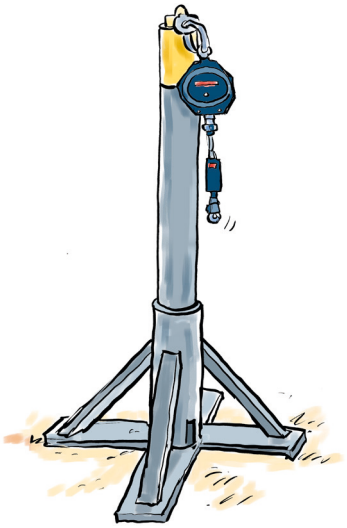

Et forankringspunkt til faldsikringsudstyr, fabrikeret i henhold til den harmoniserede standard DS/EN 795, skal kunne optage en kraft på minimum 12 kN (1.200 kg). Forankringspunktet kan enten være indrettet som et flytbart punkt eller til stationær placering, og kan også være et wiresystem (gedetøjr). Forankringspunkterne skal monteres og bruges i overensstemmelse med fabrikantens brugsanvisning.

Husk, at forankringspunkter til falddæmpende udstyr som udgangspunkt bør være placeret over personen.

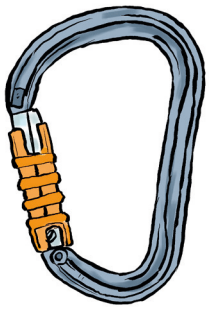
Bygningsdel eller konstruktion som forankringspunkt

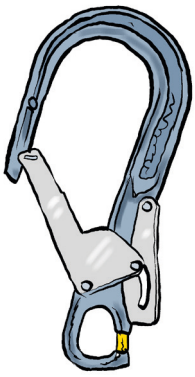
Anvendes en konstruktion eller fast bygningsdel som forankringspunkt, skal det på samme måde kunne modstå en kraft på mindst 12 kN ved brug af falddæmpende udstyr.

Ved faldhindrende udstyr skal forankringspunktet mindst kunne modstå en kraft på 6 kN, hvilket svarer til et forankringspunkt i en mandskabskurv på en CE-mærket lift (personløfter).

Forbindelsesled (karabiner)

De forskellige dele af et faldsikringsudstyr kobles sammen med låsekarabiner o.l., som fabrikeres i overensstemmelse med den harmoniserede standard DS/EN 362. Låsekarabinerne skal være selvlukkende med automatisk eller manuel lås, så de ikke utilsigtet kan åbne sig under brug. Det kan sikres ved at bruge karabiner med tretrins lås.

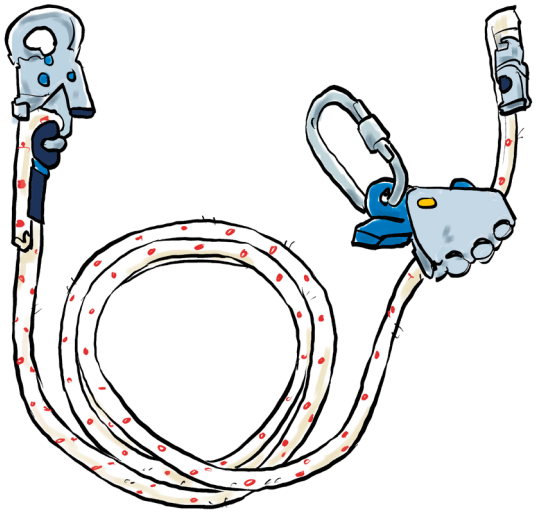

Faldhindrende udstyr med støtteline og sele

Der findes forskellige typer faldhindrende udstyr, hvor det under brugen skal sikres, at man ikke kan falde ud over en kant.

Støtteline med støttebælte

En støtteline med støttebælte kan være med et kort tov eller en wire, der sikrer, at man ikke kan komme ud til en kant, hvor man kan falde ned. Det kan også være med en længere line med en flytbar rebkorter (reblås), hvor linen manuelt skal holdes stram under arbejdet.

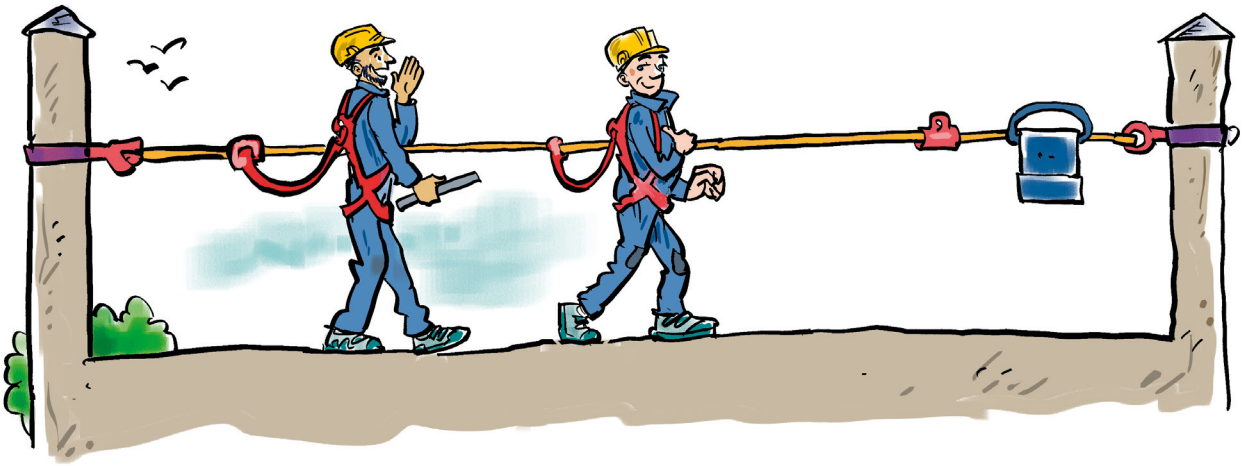
Vær opmærksom på, at horisontal (vandret) brug kræver, at udstyret er egnet til det. Se fabrikantens brugsanvisning.

Støttelinen må under arbejdet ikke komme i nærheden af skarpe kanter, der kan beskadige linen.

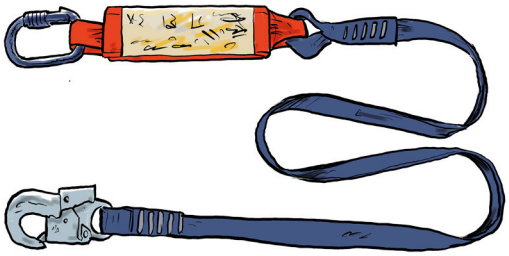
Flytbart opspændingssystem til horisontal brug (gedetøjr)

Opspændingssystemer til midlertidig brug findes i forskellige typer og længder, hvor en eller flere ansatte med korte sikkerhedsliner og støttebælter kan koble sig på. De ansatte kan bevæge sig frit langs opspændingssystemet.

Et opspændingssystem skal være CE-mærket og fabrikeres i overensstemmelse med den harmoniserede standard DS/EN 795. Det skal monteres og bruges i overensstemmelse med fabrikantens brugsanvisning.

Falddæmper

En falddæmper i et falddæmpende udstyr skal reducere den kraft, som en person udsættes for ved et fald

I de fleste tilfælde er falddæmperen en selvstændig enhed, som monteres mellem selen og sikkerhedslinen. Den består ofte af et sammensyet bånd, hvor syningerne springer trinvis og dermed bremser faldet over en vis længde, så belastningen på personen mindskes. Denne type falddæmper fabrikeres i overensstemmelse med den harmoniserede standard DS/EN 355.

Faldblok (Yo-Yo)

En faldblok er en lukket enhed, der fungerer som en automatisk fangindretning og holder sikkerhedslinen (wiren eller båndet) stram under arbejdet. Faldblokke fabrikeres i overensstemmelse med den harmoniserede standard DS/EN 360.

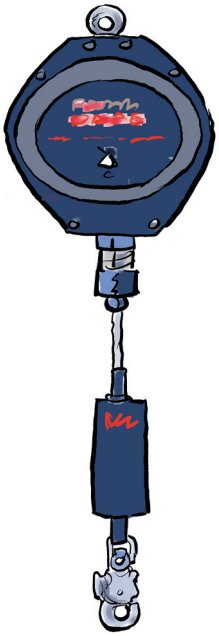
Faldblokken monteres mellem forankringspunktet og selen med egnede forbindelsesled (karabiner), og skal som udgangspunkt være forankret oppe over personen.

Ved brug af en faldblok skal det sikres, at linen ikke beskadiges eller skæres over ved kontakt med skarpe kanter, fx kanten af en ståldrager eller et betonelement.

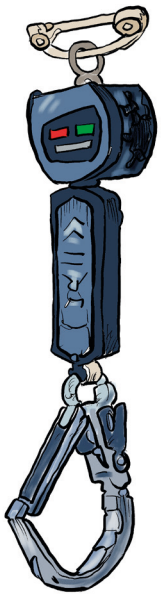
Visse faldblokke må bruges, hvor linen ved et fald kommer i kontakt med kanter. Det er vigtigt at følge fabrikantens anvisninger, når en faldblok bruges på denne måde. Faldblokken vil i det tilfælde være mærket, så det fremgår, at den er testet til brug ved skarpe kanter.

Det er kun nogle faldblokke, der må bruges vandret (horisontalt) med forankringspunktet i højde med fødderne. I de tilfælde anviser fabrikanten normalt, at der skal monteres en særlig forstærket og beskyttet wire på 1 til 2 meters længde, som forbindelsesled mellem selen og faldblokkens line.

Vær opmærksom på, at visse modeller kan have nedsat grænse for brugerens vægt ved horisontal brug.

Faldblok med indbygget falddæmper.

Faldblok med udvendigfalddæmper.

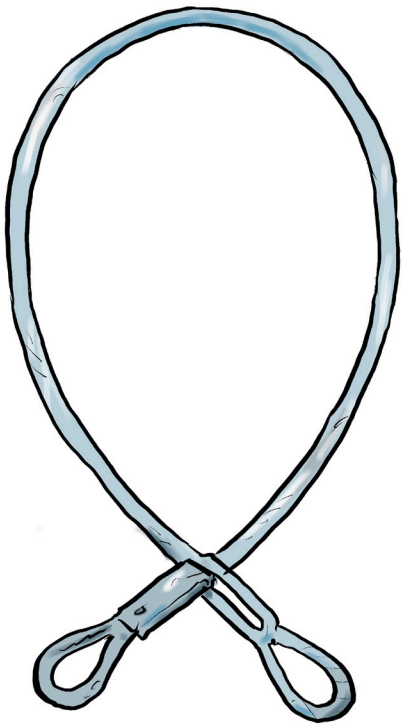
Frihøjde (sikkerhedshøjde) ved faldblok

En faldblok er som udgangspunkt fabrikeret til lodret (vertikal) brug, hvilket sikrer en kort fald-længde. Den skal derfor fastgøres til et forankringspunkt over den ansatte, og arbejdet skal organiseres, så den ansatte ikke behøver at bevæge sig ud til siderne fra faldblokken. I sådanne tilfælde kan faldblokken anvendes ved begrænset frihøjde, fx ved en normal etagehøjde i lej-lighedsbyggeri. Se fabrikantens brugsanvisning.

Hvis faldblokken ikke har en indbygget falddæmper, skal der anvendes en ekstern falddæmper, hvilket kan kræve større frihøjde. Det kan være vanskeligt at se, om faldblokken har indbygget falddæmper, så kontakt om nødvendigt leverandøren for at få det afklaret. Det er vigtigt aldrig at anvende to falddæmpere i samme faldsikringsudstyr.

Nogle faldblokke kan anvendes vandret (horisontalt) i henhold til fabrikantens brugsanvisning, hvor forankringspunktet placeres i højde med eller lavere end fastgørelsespunktet på selen. Ingen faldblokke er dog egnede til at være forankret under den ansattes fodhøjde.

Hvis faldblokkens forankringspunkt er i fodhøjde, kræves en væsentligt øget frihøjde (sikker-hedshøjde) under arbejdsstedet, typisk op til omkring 6 - 7 meter. Se fabrikantens brugsanvis-ning om vandret (horisontal) anvendelse og betingelserne for det.

Forstærket forbindelsesled mellem sele og wire ved horisontal brug af egnet faldblok. Se fabrikantens brugsanvisning.

Støttebælte med kort line

Faldhindrende udstyr med støttebælte og kort sikkerhedsline anvendes, så personen ikke kan falde ned. Det bruges bl.a. i lifte (personløftere), der kan arbejde i tre retninger, hvor linen skal være så kort, at den holder personen fast i liftkurven. Udstyret må ikke kobles sammen med falddæmpende udstyr.

ANDRE TYPER FORANKRINGSPUNKTER

Indbyggede forankringssystemer på tage m.v.

Der findes forskellige forankringssystemer, som er monteret permanent på bygninger og konstruktioner, fx på flade tage. Hensigten med systemerne er, at de skal kunne fungere som forankringspunkter for faldsikringsudstyr.

Denne type forankringssystemer er CE-mærket på grundlag af EU's byggevareforordning og udformes som udgangspunkt i overensstemmelse med en harmoniseret standard under denne forordning.

Faldsikringsudstyr, der kobles på et sådant system, er et personligt værnemiddel og skal være CE-mærket i overensstemmelse med EU-forordningen om personlige værnemidler.

Den projekterendes ansvar

Ved projektering af nybyggeri og renovering, hvor der fx skal monteres ventilationssystemer, solceller eller teknikrum til elevatorer på flade tage, er der efter arbejdsmiljølovgivningen krav om, at den projekterende så vidt muligt integrerer kollektiv sikring mod nedstyrtning i projektet.

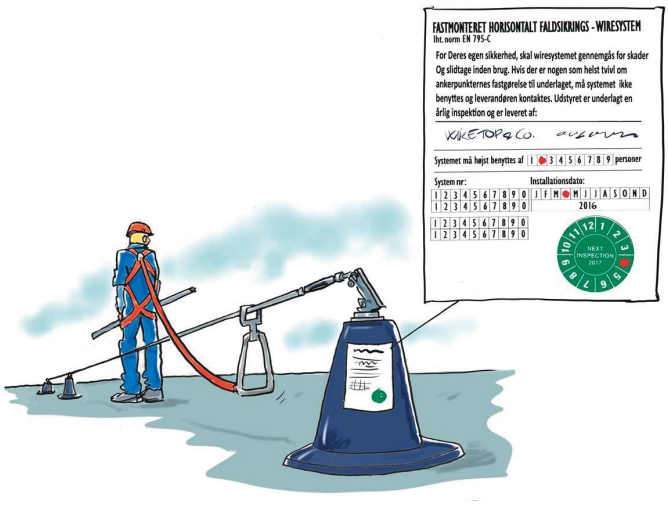
Dette gælder, hvor det vil være nødvendigt at færdes eller arbejde tættere end to meter fra tagkanterne fx ved fremtidig vedligeholdelse eller service af installationer på tagene.

De projekterende kan vælge forskellige løsninger, fx etablering af en mindst 1 meter høj murkrone, permanente rækværker, opskydelige rækværker eller andre lignende kollektive løsninger.

Der kan kun projekteres med faste forankringssystemer til faldsikringsudstyr, som eneste løsning, hvis kollektive løsninger ikke er mulige.

Den udførende virksomheds ansvar

Når arbejdet på bygningen eller konstruktionen efter reglerne må udføres med faldsikringsudstyr, kan den udførende virksomhed koble faldsikringsudstyret på et indbygget forankringssystem, hvis et sådant er monteret, og på følgende betingelser:

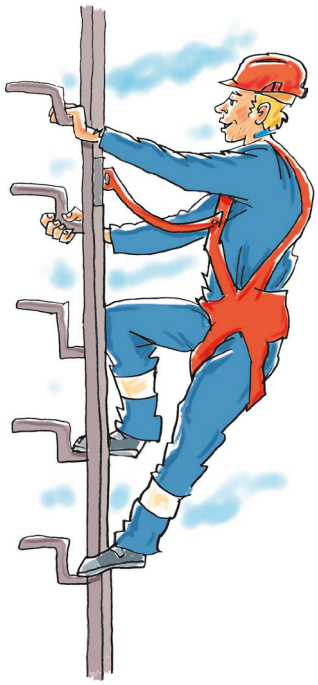

- Faldsikringsudstyret og det fast indbyggede forankringssystem skal passe sammen, hvor tilkoblingen kan være en glider.
- Forankringssystemet, faldsikringsudstyret og tilkoblingen skal være efterset og vedligeholdt i overensstemmelse med fabrikanternes brugsanvisninger. Periodisk eftersyn skal udføres mindst én gang hver 12. måned.
- Forankringssystemet og faldsikringsudstyret skal anvendes i overensstemmelse med fabrikanternes brugsanvisninger. Ved brug af falddæmpende udstyr er det vigtigt, at forankringssystemet må anvendes til det.
- Arbejdet skal kunne udføres forsvarligt i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningen, herunder med udarbejdelse af en beredskabsplan, når der bruges falddæmpende udstyr.

Hvis flere personer skal kobles på forankringssystemet samtidigt, skal det være oplyst, at systemet er beregnet til dette. Det kan fx fremgå på et skilt ved adgangen til området, der også kan oplyse dato for det seneste eftersyn. Er der ingen oplysninger om eftersyn, eller er der gået mere end 12 måneder siden det seneste eftersyn, må forankringssystemet ikke anvendes. Det samme gælder, hvis der er synlige mangler eller skader på forankringssystemet.

Fast forankringssystem til lodret (vertikal) klatring

Faste forankringssystemer til vertikal (lodret) klatring kan fx bestå af skinnesystemer med glider. De kan bl.a. være monteret på skorstene, el- og radiomaster m.v.

Faldsikringsudstyret, der kobles til forankringssystemet, skal være egnet til formålet. Begge dele skal være efterset og anvendes i overensstemmelse med fabrikanternes brugsanvisninger.

Masteklatring m.v.

I forbindelse med masteklatring, klatring i konstruktioner m.v. kan arbejdet udføres med egnet faldsikringsudstyr bestående af to liner med karabinhager, som flyttes skiftevis under klatringen. På den måde vil den ansatte hele tiden være fastgjort med mindst én line under klatringen. Der er bl.a. følgende muligheder:

- Faldhindrede udstyr med to helt korte liner.
- Falddæmpende udstyr, fx med to små faldblokke med liner på 2 til 3 meter. Husk nødvendig frihøjde.

BILAG - BEREDSKABSPLAN VED FALD MED FALD-DÆMPENDE UDSTYR

Stands ulykken

- Markér eller afspær stedet med det samme og stop arbejdet i området, så ingen andre kan falde ned, og redningsmandskabet kan komme hurtigt frem til stedet.

Hjælp personen ned til sikkert område efter de fastlagte og trænede procedurer og følg procedurerne for førstehjælp.

Ring alarm 112 under alle omstændigheder og oplys om:

- Navn og telefonnummer.
- Adresse på ulykkesstedet (byggepladsen).
- Hvad der er sket med besked om, at det drejer sig om fx:
  - fald i faldsikringsudstyr.
  - højderedning, hvis personen endnu ikke er bragt til et sikkert område.
  - risiko for kredsløbet.
  - synlige skader, fx krop eller hoved.
- Mødested for redningspersonalet – gerne GPS-koordinater.

Øvrige handlinger

- Sørg for, at nogen tager imod den tilkaldte hjælp, så den hurtigt kommer frem til personen.
- Kontakt arbejdsleder eller mester, og arbejdsmiljørepræsentanten, når der er krav om en og informer om situationen.

Mulighed for redning af kollega:

- Der skal være en plan for hurtig redning til sikkert område af en person, der er faldet ned med faldsikringsudstyr. Det kan fx være brug af lift, kran med krankurv, eller at personen kan trækkes ind på en etage, eller om nødvendigt nedfires med nedfiringsudstyr.
- Træn procedurerne for redning, alarmering og førstehjælp, så de virker i tilfælde af et fald.

Sørg for psykisk førstehjælp til tilskadekomne eller andre involverede.

Drøftelse med arbejdsmiljøkoordinatoren

De forhold i virksomhedens beredskabsplan, der har betydning for andre virksomheder eller for byggepladsens fælles forhold, skal drøftes med arbejdsmiljøkoordinator (B) i så god tid, at nødvendige fælles foranstaltninger, adgangsforhold og redningsmuligheder kan indarbejdes i bygherrens planlægning og koordinering samt, hvor det er relevant, i Plan for Sikkerhed og Sundhed (PSS), inden arbejdet med falddæmpende udstyr igangsættes.

TJEKLISTE

Ekstra punkter kan tilføjes, hvis der er brug for det.

Tjekliste - gennemgået	Ja	Nej
Er arbejdet i højden risikovurderet og planlagt, så det kan udføres sikkert?		
Er valg af sikkerhedsforanstaltning gennemført, så der vælges faldhindrede udstyr, når der ikke kan bruges kollektiv sikring (fx rækværk, stillads, lift), og egnet falddæmpende udstyr, når andet ikke er muligt?		
Er det sikret, at delene i faldsikringsudstyret er CE-mærket og efterset efter fabrikantens anvisninger?		
Er fabrikanternes brugsanvisninger gennemgået, så det er sikkert, at udstyret er egnet til at blive kombineret og til den planlagte brug?		
Er det sikret, at de ansatte, der skal bruge faldsikringsudstyr, er oplært og instrueret i brugen, så de kan udføre arbejdet i højden forsvarligt?		
Er det sikret, at de ansatte, der skal bruge faldsikringsudstyret, visuelt gennemgår udstyret for skader og slitage, og om nødvendigt kasserer udstyret – på grundlag af deres oplæring og instruktion?		
Har arbejdslederen talt med de ansatte, der skal bruge faldsikringsudstyr, om risikovurderingen og planlægningen af arbejdsopgaven med fokus på bl.a.: • Hvordan arbejdet udføres uden risiko for at falde ned ved faldhindrende udstyr og om forankringspunktets styrke – mindst 6 kN?		

Supplerende punkter ved falddæmpende udstyr	Ja	Nej
Er den nødvendige frihøjde (sikkerhedshøjde) under arbejdsstedet beregnet, når der skal bruges falddæmpende udstyr?		
Er der sørget for, at ansatte, der skal bruge falddæmpende udstyr, er trænet i brugen af udstyret, samt at mindst en yderligere ansat er trænet i planlagt højderedning?		
Er der udarbejdet en beredskabsplan ved falddæmpende udstyr med gennemprøvet hurtig redning af en person hængende i udstyret – fx med lift, kran med krankurv eller nedfiringsudstyr.		
Har arbejdslederen talt med de ansatte, der skal bruge faldsikringsudstyr, om risikovurderingen og planlægningen af arbejdsopgaven med fokus på bl.a.: • Tilstrækkelig frihøjde og sikring mod penduleffekt (maks.15 grader til hver side) ved falddæmpende udstyr, samt om forankringspunktets styrke – mindst 12 kN og brug af sikkerhedshjelm med spændt hagerem.		

Vil du vide mere?

På **bfa-ba.dk** kan du finde information om arbejdsmiljø inden for bygge- og anlægsbranchen og tilmelde dig nyhedsbrev.

BFA Bygge & Anlæg står også bag følgende hjemmesider:

bygergo.dk
- om gode tekniske hjælpemidler.

byggeproces.dk
- om arbejdsmiljøet i byggeprocessens forskellige faser.

renover-sikkert.dk
- om farlige stoffer i gamle byggematerialer.

asbest-huset.dk
- om asbest i byggeriet.

Se også:

at.dk
- love og bekendgørelser om arbejdsmiljø

Branchefællesskabet for
arbejdsmiljø i Bygge & Anlæg

Bygmestervej 5, 2. sal
2400 København NV

Tel: 51 91 14 00

E-mail: **kontakt@bfa-ba.dk**

bfa-ba.dk

ISBN: 978-87-7952-422-4
Varenummer: 132356
11.2026